

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală

Clasa a VI-a

Bulf Veronica,
Școala Gimnazială
„George Emil
Palade” - Buzău

- Toate subiectele sunt obligatorii.
 - Timp efectiv de lucru: 3 ore. Nu se acordă puncte din oficiu.
- Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru: :

A. Cărțile sunt asemenea unor fluturi. De obicei stau cu aripile lipite, așa cum se odihnesc fluturii pe câte-o frunză, când își desfășoară trompa filiformă ca să soarbă apă dintr-un bob de rouă. Când deschizi o carte, ea zboară. Și tu odată cu ea, ca și când ai călări pe gâtul cu pene fine al unui fluture urias. Dar cartea nu are o singură pereche de aripi, ci sute, ca un semn că ea te poate duce nu doar din floare-n floare în această lume glorioasă, ci în sute de lumi locuite. Unele dintre ele seamănă mult cu cea în care trăim, altele sunt populate de ființe care nu ni se arată decât în vise.

Pe aripile fluturilor nostri de hârtie, asemenea unor solzisorii ce irizează lumina, sunt tatuaje ciudate, înscrise cu cerneală tipografică. A trebuit să mergem la școală ca să le deslușim. Stând confortabil pe spina mătăsoasă a marelui fluture, citim și zburăm. Căci fluturele nu se urneste de pe frunza lui dacă nu-i inventăm aripile adevărate, care nu sunt de hârtie, nici de cerneală, nici de cuvinte, ci de imagini, atingeri, mirosuri și melodii. Pe toate ni le imaginăm citind. Și atunci înțelegem că zborul, chiar dacă ne duce în lumi îndepărtate, se petrece întotdeauna în noi înșine. Cărțile sunt fluturi cu care zburăm prin propria noastră minte, sub bolta uriasă a țestei noastre.

Niciun aparat de zbor nu te-a dus atât de departe. Deslușind rune¹ ciudate de pe aripile ce lopătează lenes, înțelegi că ele vorbesc despre orase de cristal și subterane pline de monștri, și

regine misterioase si secole îngropate în uitare, numai si numai pentru că toate aceste minuni, miraculoase sau înfricosătoare, se află deja în tine. Se aflau acolo înainte să-ți începi călătoria. Citind si zburând, ceea ce e unul si acelasi lucru, nu faci decât să desenezi harta magică a propriului tău suflet. **Ai** știut că **ești** atât de complicat? Ai fi bănuțit că trăiesc atât de multe lumi în tine? [...]

Filmele sunt si ele fluturi, ca si fotografiile sau jocurile pe computer, care te atrag atât de mult. Dar sunt fluturi cu o singură aripă. Mai eficiente si mai directe, dar nu atât de fabuloase. Orice copil ar prefera să zboare pe un fluture urias, cu aripile colorate carnavesc, decât cu deltaplanul.[...]O diferență uriasă există între aripile cărții si aripa filmului sau a fotografiei: privind un film, vezi imagini străine si la fel pentru toți privitorii. Citind o carte, privesti în tine însuși. Nimeni, niciodată, n-o să citească scrierile citite de tine. Zece oameni care citesc aceeasi carte citesc de fapt zece cărți diferite.

(Mircea Cărtărescu, **A patra inimă**, în volumul **Care-i faza cu cititul?**)

¹*rune* - caractere grafice ale unor vechi alfabet germanice.

B. Despachetaseră cartea, Meggie văzu hârtia de împachetat zăcând pe un scaun. Nu observaseră că intrase. Elinor era aplecată peste pupitru, Mo stătea lângă ea. Amândoi erau cu spatele la ușă. — Incredibil. Credeam că nu mai există niciun exemplar, tocmai spunea Elinor. Circulă istorii ciudate despre cartea asta. Un anticar de la care cumpăr des mi-a povestit că în urmă cu niște ani i s-au furat trei exemplare, și anume în aceeași zi. Aproape aceeași istorie am auzit-o de la doi librari.

— Serios? Ciudat, într-adevăr! zise Mo – dar Meggie îi cunoștea destul de bine vocea ca să-și dea seama că mirarea lui era prefăcută. Ei, da, fie cum o fi. Chiar dacă nu ar fi o carte rară, pentru mine e foarte prețioasă și aș fi bucuros să știu că e bine păstrată, pentru o vreme, până când vin s-o iau.

— La mine orice carte e bine păstrată, zise Elinor cu asprime. Știi asta. Ele sunt copiii mei, copiii mei negri ca cerneala, pe care îi îngrijesc cu toată atenția. Îi țin departe de lumina soarelui, îi șterg de praf și-i apăr de moliile de cărți hămesite și de degetele murdare ale oamenilor. Cartea asta o să capete un loc de cinste și nimeni n-o s-o vadă până când o s-o iei înapoi. În biblioteca mea vizitatorii sunt mai degrabă nedoriți. Ei lasă doar urme de degete și coji de cașcaval pe bielele mele cărți. Afară de asta, după cum știi, dispun de un sistem de alarmă foarte scump.

— Da, asta e deosebit de liniștitor! – Vocea lui Mo suna a ușurare –. Îți mulțumesc, Elinor. Îți mulțumesc cu adevărat foarte mult. Iar dacă ar fi ca peste puțin timp să bată cineva la ușa ta și să te întrebe de carte, te rog să te prefaci că n-ai auzit niciodată de ea, da?

55 — Bineînțeles. Ce nu face omul pentru un bun legător de cărți? Afară de asta, ești bărbatul nepoatei mele. Știi că uneori îi duc lipsa? Păi, cred că și ție ți se întâmplă același lucru. Fata ta pare că se descurcă foarte bine fără ea, nu?

— Abia dacă își amintește, zise Mo încet.

60 — Ei, asta e o binecuvântare, nu-i așa? Uneori e practic că memoria noastră nu e nici pe jumătate atât de bună ca aceea a cărților. Fără ele n-am mai ști pesemne nimic. Toate s-ar uita: Războiul Troian, Columb, Marco Polo, Shakespeare, toți acei regi și zei smintiți... Elinor se întoarse – și încremeni.

(Cornelia Funke , **Inimă de cerneală**- fragment)

65 C. “România, citește!”, un proiect de promovare a lecturii.

Federația Editorilor și Difuzorilor de Carte din România (FEDCR) demarează în această toamnă campania națională de promovare a lecturii “**România, citește!**”, menită să încurajeze lectura în rândul publicului larg.

70 “Fiecare carte citită deschide o fereastră în suflet. Doar cărțile pot oferi răspunsuri la întrebările esențiale care ne frământă. Ele ne conduc într-un refugiu plin de farmec din viața cotidiană, într-un loc unde ne putem construi propria lume. Astfel putem deveni mai buni, mai fericiți, mai bogați după fiecare întâlnire cu cartea...” “România, citește!” un îndemn către îmbogățire spirituală, o cale care odată urmată va transforma realitatea din alb și negru într-un ținut plin de culoare”, declara Lucia Oveză, președinte al FEDCR.

75 În contextul actual în care piața de carte din România este plasată pe ultimul loc în cadrul țărilor din UE, organizatorii își propun să atragă atenția asupra lecturii ca motor de dezvoltare personală și socială. Semnalul de alarmă care a dus la inițierea acestei campanii a fost dat de studiile recente care arată că 22% dintre români nu citesc nicio carte, în timp ce unul din cinci români citește doar o carte pe an.

80 (<https://www.zilesinopti.ro/articole/3614/romania-citeste-un-proiect-de-promovare-a-lecturii>)

SUBIECTUL I- Elemente de construcție a comunicării -

20 de puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. În cuvintele: *există, împachetat, ciudat, refugiu* există, în ordine:

a) 6 sunete, 10 sunete, 6 sunete, 7 sunete;

b) 6 sunete, 9 sunete, 5 sunete, 6 sunete;

c) 7 sunete, 9 sunete, 5 sunete, 6 sunete;

d) 7 sunete, 9 sunete, 6 sunete, 7 sunete.

2 puncte

2. În paragraful: “*Pe aripile fluturilor noștri de hârtie, asemenea unor solzișori ce irizează lumina, sunt tatuaje ciudate, înscrise cu cerneală tipografică. A trebuit să mergem la școală ca să le deslușim.*”, există:

- a) patru predicte verbale și un predicat nominal;
- b) cinci predicte verbale și un predicat nominal;
- c) un predicat nominal și trei predicte verbale;
- d) cinci predicte verbale.

2 puncte

3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor: *carte, asprime, copiii, îngrijesc*, din rândurile 44-45, sunt în ordine:

- a) volum, duioșie, adulții, ocrotesc
- b) caiet, duritate, fiii, ocrotesc;
- c) volum, severitate, fiii, ocrotesc;
- d) lucrare, duritate, fiii, alung.

2 puncte

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Precizează valorile verbelor subliniate din rândul 21. Construiește două enunțuri cu alte valori ale aceluiași verbe, pe care le vei preciza. **2 puncte**

5. Selectează din rândurile 75-76 două verbe aflate la moduri diferite și precizează-le. **2 puncte**

6. Extrage, din rândurile 40-42, două pronume aflate la persoane diferite și cazuri diferite (precizează persoana și cazul) **2 puncte**

7. Transcrie două enunțuri interogative din rândurile 21-22. **2 puncte**

8. Alcătuieste două enunțuri cu sensurile cuvântului polisemantic *carte*. **2 puncte**

9. Construiește câte un enunț cu omonimele cuvintelor *care* și *unde* din rândurile 70-71. **2 puncte**

10. Rescrie corect bilețelul lui Elinor către Mo: *Findcă m-ai vreau să citesc, mi-ar place să-mi împrumuți o carte*. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

Lectură

40 de puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

- 1. Care este elementul comun celor trei texte? Extrageți din fiecare text câte un citat pentru exemplificare. **6 puncte**
- 2. Extrage din textele A și B câte o idee principală. **6 puncte**
- 3. Ce semnificație are următoarea secvență preluată din rândurile 58-60: “*Uneori e practic că memoria noastră nu e nici pe jumătate atât de bună ca aceea a cărților. Fără ele n-am mai ști*”

pesemne nimic. Toate s-ar uita: Războiul Troian, Columb, Marco Polo, Shakespeare, toți acei regi și zei smintiți...”

6 puncte

4. Ce atitudine a președintei FEDCR se desprinde din rândurile 69-74? Exemplifică printr-o secvență din text. **6 puncte**
5. Precizează tipul de narator existent în textul B. Exemplifică printr-o secvență din text. **8 puncte**
6. Indică o asemănare și o deosebire între textele B și C. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea Redactare 20 de puncte

Pornind de la următoarea afirmație a lui Andrei Pleșu: „Cărțile sunt felul oamenilor de a avea aripi ca îngerii.”, răspunde la întrebarea:

Cum te ajută cărțile în dezvoltarea personală și comunicarea cu cei din jur?

Scrie o compunere de 150 – 200 de cuvinte, în care să răspunzi la această întrebare, justificându-ți ideile prin valorificarea semnificațiilor și a valorilor propuse de textele-suport, precum și a lecturilor, a experienței personale și culturale.

În elaborarea răspunsului vei avea în vedere:

- interpretarea evenimentelor din cele trei texte, în vederea justificării răspunsului; **4 puncte**
- corelarea ideilor dintre cele trei texte și a acestora cu idei dintr-un alt text literar sau cu aspecte din experiența personală sau culturală; **6 puncte**
- respectarea structurii unei compuneri, claritatea exprimării și coerența ideilor. **6 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL al IV-lea Elemente de interculturalitate 20 de puncte

Redactează o compunere narativă, de minimum 150-200 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare imaginară petrecută în timpul unei călătorii în lumea cărții, alături de unul dintre personajele din textul B.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **4 puncte**
 - respectarea convențiilor unui text narativ și a structurii unei compuneri; **4 puncte**
 - realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **2 puncte**
 - utilizarea a patru figuri de stil diferite; **2 puncte**
-

- construirea a patru structuri diferite asociate senzațiilor (ce se vede/se aude/se simte/ se atinge); **2 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice și a timpurilor verbale adecvate. **2 puncte**

Vei primi 16 puncte pentru conținutul compunerii și 4 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Etapa locală

Clasa a VI-a

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă puncte din oficiu.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I

20 de puncte

I.A.

1. c **2 puncte**
2. d **2 puncte**
3. c **2 puncte**

I.B.

4. 1 punct pentru precizarea valorii verbelor identificate în rândul indicat (aș- auxiliar; ești – copulativ)/
1 punct pentru construirea a două enunțuri cu alte valori ale aceluiași verbe **0,5 x 4 = 2 puncte**
5. Identificarea verbelor și precizarea modurilor **0,5 x 4 = 2 puncte**
6. 1 punct pentru precizarea felului fiecărui pronume extras din rândurile indicate / 1 punct pentru precizarea cazurilor. **0,5 x 4 = 2 puncte**
7. Câte 1 punct pentru transcrierea oricăror două enunțuri interogative din fragmentul indicat **2 x 1 p. = 2 puncte**
8. Câte un punct pentru construirea corectă a fiecărui enunț . **2 x 1 p. = 2 puncte**
9. Câte 1 punct pentru construirea corectă a fiecărui enunț. **2 x 1 p. = 2 puncte**
-

10. Câte 0.5 puncte pentru corectarea fiecărei greșeli (Fiindcă mai vreau să citesc, mi-ar plăcea să-mi împrumuți o carte.) 2 x 0.5 p. = 2 puncte

SUBIECTUL al II-lea **40 de puncte**

- 1. Precizarea elementului comun celor trei texte** **3 puncte**
Selectarea corectă a celor trei secvențe din text **1 x 3 p. = 3 puncte**
- 2. Extragerea din textele A și B a câte unei idei principale.**
- formularea coerentă a ideilor **2x2 p. = 4 puncte**
 - formularea răspunsurilor în enunțuri **1 punct**
 - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**
- 3. – Prezentarea semnificației structurii preluate din rândul 58-60 - remarcabil- 4p; foarte bine-3p; bine-2p; relativ bine-1p** **4 puncte**
- formularea răspunsurilor în enunțuri **1 punct**
 - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**
- 4. – precizarea atitudinii președintei FEDCR din rândurile indicate: precizarea corectă a atitudinii, însoțită de exemplu – 4 p.; precizarea corectă a atitudinii, fără exemplificare –2 p.; încercare de precizare – 1 p.** **4 puncte**
- formularea răspunsului în enunț **1 punct**
 - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**
- 5. Precizarea tipului de narator existent în textul B și selectarea corectă a unei secvențe din text** **3p x2=6 puncte**
- formularea răspunsului în enunț **1 punct**
 - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**
- 6. - identificarea unei asemănări și a unei deosebiri** **3p x2=6 puncte**
- formularea răspunsului în enunț **1 punct**
 - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe erori – 0 p.) **1 punct**

SUBIECTUL al III-lea **20 de puncte**

- Conținutul și actul comunicării** **4 puncte**
- Calitatea ideilor și identificarea aspectelor/evenimentelor esențiale 4 puncte
- prezentarea unei viziuni critice asupra problematicii: 1 punct
 - construirea unor idei nuanțate și adecvate care susțin viziunea prezentată: foarte bine – 2 p.; bine – 1 p. 2 puncte
-

— selectarea informațiilor/a datelor/a evenimentelor esențiale pentru justificarea răspunsului la întrebarea dată: 1 punct

Comprehensiunea textului

4 puncte

— prezentarea semnificațiilor evenimentelor selectate în raport cu tema dată, demonstrând înțelegere deplină și detaliată a celor trei texte: 2p./ 1p. **2 puncte**

— corelarea unor perspective asupra lumii/valori/personaje/fapte/opinii/evenimente din cele trei texte-suport: 2p./ 1p. **2 puncte**

Corelarea ideilor cu lecturi/cu experiența personală sau culturală/interculturală 2 puncte

- corelarea informațiilor explicite și implicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală/interculturală, iar exemplele se află în strictă legătură cu tema dată – 2 p.;
- corelarea informațiilor explicite din texte cu informații din alt text literar/cu o experiență personală sau culturală/interculturală, iar exemplele se află, în general, în legătură cu tema dată – 1 p.

Organizarea și structura discursului - 6 puncte

— structura discursului 2 puncte

- organizarea foarte bună a discursului, ideile concentrându-se în jurul temei date, cu paragrafe corespunzătoare fiecărei idei; compunerea are introducere, cuprins și încheiere – 2 p.
- organizarea *bună* a discursului, cu *divagații* de la tema dată sau organizarea *relativ bună* a discursului, fără divagații; fiecare idee corespunde unui paragraf; compunerea are introducere, cuprins și încheiere – 1 p.

— claritatea exprimării ideilor 2 puncte

- exprimarea clară a ideilor, în enunțuri logice, corecte din punct semantic, adecvate scopului comunicării, utilizând un limbaj literar și un vocabular bogat – 2 p.
- exprimarea mai puțin clară a ideilor, în enunțuri corecte din punct de vedere semantic, utilizând parțial un limbaj literar și un vocabular redus, cu clișee – 1 p.

— coerența compunerii 2 puncte

- discurs unitar, în care introducerea și încheierea se susțin reciproc, cu enunțuri aflate în legătură logică unele cu altele și cu utilizarea corectă a conectorilor – 2 p.
 - discursului îi lipsește unitatea, dar sensul global poate fi identificat; introducerea și încheierea se susțin parțial, cu utilizarea, în general, corectă a conectorilor – 1 p.
-

Redactare (criteriul formal) - 4 puncte

- utilizarea corectă a elementelor de gramatică și vocabular 1 punct
- respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p. 1 punct
- respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p. 1 punct
- așezarea corectă în pagină (margine, marcarea alineatelor) și lizibilitatea scrisului (grafia, distanța dintre litere și dintre cuvinte) 1 punct

NOTĂ!

Nu se vor puncta următoarele aspecte: truismele; utilizarea unor idei cu caracter general; informațiile care depășesc vârsta elevului și programa școlară specifică anului de studiu și a celor anteriori; folosirea nejustificată a conceptelor de teorie literară, a citatelor și a referințelor irelevante scopului comunicării.

SUBIECTUL al IV-lea**20 de puncte**

Idei creative, adecvate cerinței, respectând relația temă-conținut –

4 puncte

- construirea conținutului 1 punct
- substanțialitatea ideilor; idei complexe și creative 1 punct
- respectarea relației temă-conținut 1 punct
- îndeplinirea scopului comunicării 1 punct

Respectarea convențiilor unei compuneri narative prin dispunerea corectă a ideilor în raport cu elementele de structură 4 puncte

- introducere (prezentarea contextului spațio-temporal, indicat de fragmentul dat) 1 punct
- cuprins 2 puncte
- încheiere 1 punct

**Realizarea coerenței tematice și a coeziunii (2p./1p.)
puncte****2****Utilizarea a 4 figuri de stil diferite****4 x 0.5 p. = 2 puncte****Utilizarea a patru structuri diferite asociate senzațiilor (ce se vede/se aude/se simte/se atinge) 4 x
0.5 p. = 2 puncte****Utilizarea preponderentă a claselor morfologice specifice: (2p./1p.)
puncte****2**

Redactare (criteriul formal) - 4 puncte

- utilizarea corectă a elementelor de gramatică și vocabular **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p. **1 punct**
- respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori – 1 p.; 2 sau mai multe greșeli – 0 p. **1 punct**
- așezarea corectă în pagină **1 punct**

Notă!

Compunerea nu se va evalua global, ci urmărind cu fidelitate descriptorii și criteriile/subpunctele din barem.

Notă!

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.
